QDB-44	This Question Booklet Contains 4 Printed Pages	પ્રશ્નપુસ્તિકા ક્રમાંક	

Subject: **માનસશાસ્ત્ર (Main Examination)** **Conventional Paper**

Medium: **Gujarati**

ઉમેદવારનો બેઠક નંબર

સમય : 3 કલાક કુલ ગુણ : 200	Time : 3 Hrs. Total Marks : 200									

સૂચના: (1) પ્રશ્નપત્ર A, B અને C ભાગમાં છે, પ્રત્યેક ભાગમાં લખવાના પ્રશ્નો તથા તેના ગુણ આપવામાં આવેલ છે.

(2) પ્રત્યેક ભાગમાં પ્રશ્નોના જવાબ એક સાથે – સળંગ ક્રમવાર જવાબવહીમાં લખવાના રહેશે. તેમજ એક ભાગના પ્રશ્નનોના જવાબ સાથે બીજા ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ લખવા નહીં. જો આ રીતે એક ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ સાથે બીજા ભાગના પ્રશ્નોના જવાબ લખેલા હશે તો તે તપાસવામાં આવશે નહીં.

(3) ભાગ A, B અને C માં ના પ્રશ્નોના જવાબ નિર્ધારિત શબ્દોમાં લખવા.

(4) જો અંગ્રેજી ભાષામાં આપવામાં આવેલ પ્રશ્નો અને તેના ગુજરાતી અનુવાદમાં તફાવત જણાય તો, અંગ્રેજી ભાષાનો પ્રશ્ન તે માટે માન્ય ગણવાનો રહેશે.

(5) ઉત્તર અંગ્રેજી અથવા ગુજરાતી બે પૈકી આપે વિકલ્પ આપેલ એક જ ભાષામાં લખવાના રહેશે. બંને ભાષામાં જવાબો એક સાથે લખી શકાશે નહીં.

વિભાગ - A **(40 Marks)**

સૂચના : 1) સવાલ : 1 થી 20
2) બધા જ 20 પ્રશ્નોના જવાબો લખવાના છે.
3) દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ છે.
4) જવાબ આશરે 20 થી 30 શબ્દોમાં લખવા

001. એક સારી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીની બે લાક્ષણિકતાઓ કઇ છે?

002. ભેદ બૌધક શું છે?

003. બિન સંભાવના નિદર્શન એટલે શું?

004. જ્યારે વ્યક્તિના મનોવલણનું તેના વર્તન સાથે સુમેળ ના હોય તો શું થાય છે?

005. સાંકેતિક સ્મૃતિ નો ખ્યાલ આપો.

006. સામાજિક વર્તનમાં નિયંત્રણનો કેંદ્ર એટલે શું?

007. સમાજભિમુખ વર્તન એટલે શું?

008. રૂપાંતરિત નેતૃત્વની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

009. 'આક્રમક વર્તન' અને 'દુશ્મની ભરેલો ઈરાદો' ની સાથે ક્યાં વ્યક્તિત્વના પરિબળો જોડાયેલા છે?

010. માનસિક સ્વાસ્થ્ય અને રોગોનો કંપલીટ સ્ટેટ મોડલ (Complete State Model) માં, માનસિક સ્વાસ્થ્યનો ખ્યાલ કેવો છે?

011. વિશિષ્ટ પ્રતિપોષ ઉત્કલ્પના એટલે શું?

012. ભાષા વિકાસના પ્રતિકશીકૃત ચોમ્સકીના નેટાવીસ્ટ અભિગમનું (Chomsky's nativist perspective) વિવેચનાત્મક પૃથક્કરણ કરો.

013. સ્વપ્નના શુષુપ્ત સમાવેશન પ્રગત સમાવેશન કરતાં કઈ રીતે જુદા છે?

014. શારીરિક વિકારો એટલે શું? મનોશારીરિક વિકૃતિઓ થી એ કઈ રીતે જુદા છે?

015. સ્મરણમાં પુનઃ સ્મરણની શું ભૂમિકા છે?

016. જૂથ અનુરૂપતા એટલે શું?

017. પ્રશ્નાવલીને એક સર્વે પદ્ધતિ તરીકે ચર્ચો

018. શાસ્ત્રીય અભિસંધાનની વ્યાખ્યા આપો.

019. બચાવ પ્રયુક્તિઓની વ્યાખ્યા આપો.

020. બૌધાત્મક અભિગમ પ્રમાણે માનવી વર્તનનો ખ્યાલ આપો.

<u>વિભાગ - B</u> (60 Marks)

સૂચના : 1) સવાલ : 21 થી 32
2) બધા જ 12 પ્રશ્નોના જવાબો લખવાના છે.
3) દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ છે.
4) જવાબ આશરે 50 થી 60 શબ્દોમાં લખવા

021. વ્યક્તિની અભિયોગ્યતાને માપવા માટે કઈ મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનો ઉપયોગ થાય છે? યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.

022. ઉદયન અને પ્રતિકાર પ્રતિક્રીયામાં કઈ ચેતા અંતરશ્રાવી ગ્રંથીઓની કાર્યપદ્ધતિ સંકળાયેલી છે?

023. ચિંતા વિકૃતિઓમાં જૈવિક પરિબળોની ભૂમિકા સાબીત કરવા માટેનો સંશોધનાત્મક પુરાવો ટાંકો.

024. મનોવિજ્ઞાનને એક વૈજ્ઞાનિક ક્ષેત્ર કેમ માનવામાં આવે છે? તમારા જવાબની પર્યાતતા માટેના કારણો આપો.

025. આપણો માનસિક ટૂંકો અભિગમ ભૂલો તરફ લઈ જાય છે. તેમાનો એક સંદેશ વ્યવહારનો પૂર્વગ્રહ છે. આ વિભાવનાનું વર્ણન કરો અને એનાં ઉદાહરણ આપો.

026. જુદા જુદા ''ગ્લાયલ કોષો'' (Glial Cells) ના પ્રકારોની યાદી આપો. તે શું કાર્ય કરે છે?

027. હતાશા અને સંઘર્ષનો શું સંબંધ છે? ડોલાર્ડ (Dollard) અને મિલર (Miller) ના સંઘર્ષોના પ્રકારોનું વર્ગીકરણ સમજાવો.

028. સરેરાશ ભૂલની પદ્ધતિ ઉપર નોંધ લખો

029. રૂઢ ખ્યાલો કેવી રીતે આંતર-જૂથ સંઘર્ષ વધારે છે અને તે ઉપર ભાર મુકે છે? આંતરજૂથ સંઘર્ષ ઘટાડવાનાં માર્ગોની યાદી આપો.

030. સુક્ષ્મ શિક્ષણ એટલે શું?

031. નિંદ્રાની સામાન્ય વિકૃતિઓ કઇ છે?

032. ધ્યાન વિસ્તાર એટલે શું?

<u>વિભાગ - C</u> **(100 Marks)**

સૂચના :
1) સવાલ : 33 થી 39
2) નીચેના 7 પૈકી ગમે તે 5 પ્રશ્નોના જવાબો લખવાના છે.
3) દરેક પ્રશ્નોના 20 ગુણ છે.
4) જવાબ આશરે 200 શબ્દોમાં લખવા

033. આવેગ વર્ણવો. જેમ્સ-લેન્ગનો (James-Lange) આવેગનો સિદ્ધાંત જણાવો.

034. મનોવલણ પરિવર્તનના ઇલેબોરેટીવ લાઇકલીહૂડ મોડલ (ELM) (Ellaborative Likelihood Model) ની લાક્ષણીકતાઓ શું છે? સૂચનોનો લોકો કઇ પરિસ્થિતિઓમાં પ્રતિકાર કરે.

035. 1982 માં મૂકવામાં આવેલ રાષ્ટ્રીય માનસિક સ્વાસ્થ્ય કાર્યક્રમ (NHMP - National Mental Health Program) ના લક્ષ્યાંકો અને હેતુઓ શું છે? કાર્યક્રમનાં સફળ અમલીકરણ માટે સરકારને મદદરૂપ થાય તેવી વ્યૂહરચનાઓ જણાવો.

036. વ્યક્તિત્વના વિશેષ ગુણ અભિગમનો સિદ્ધાંત સમજાવો.

037. વિસ્મરણ એટલે શું વિસ્મરણની ડીકે-થીયરી (Decay theory) અને ઈન્ટરફીયરન્સ થીયરી (Interference theory) સમજાવો.

038. પ્રતિબંધક માનસિક સ્વાસ્થ્ય (Preservative Mental Health) નો એક નમૂનો (Model) ટાંકી માનસિક વિકૃતિઓ અટકાવવા માટેના વિવિધ તબ્બકાઓ ચર્ચો. માનસિક વિકૃતિઓની સારવારમાં સમૂહ અને સમાજની શી ભૂમિકા છે?

039. સલાહની પ્રક્રિયા વિસ્તારમાં સમજાવો.

QDB-44	This Question Booklet Contains 4 Printed Pages	પ્રશ્નપુસ્તિકા ક્રમાંક	

Subject: **Psychology** **(Main Examination)** **Conventional Paper**

Medium: **English**

ઉમેદવારનો બેઠક નંબર

સમય : 3 કલાક કુલ ગુણ : 200	**Time : 3 Hrs.** **Total Marks : 200**									

N.B.: 1) The question paper has been divided into three parts, "A", "B" and "C". The number of questions to be attempted and their marks are indicated in each part.

2) Medium of question paper is "English / Gujarati". Write in the language preference given by you.

3) Answer to all questions of each part should be written continuously in the script and should not be mixed with those of other parts. In the event of candidate writing answers to question in a part different to the one to each the question belongs, the question shall not be assessed by examiner.

4) The candidate should write the answer within the limit of words prescribed in the parts "A", "B" and "C".

5) Answer should be written in a one of the two languages. Answer should not be written in both the languages in the same paper.

PART - A (40 Marks)

Instructions:
1) Question No. 1 to 20.
2) Attempt all 20 questions.
3) Each question carries 2 marks.
4) Answer should be given approximately in 20 to 30 words.

001. What are the two important characteristics of a good psychological test ?

002. What is Differential Limen ?

003. What is Non Probability sampling ?

004. What happens when the attitude of a person does not match with his behavior ?

005. Give the concept of Semantic Memory ?

006. What is Locus of Control in social behavior ?

007. What is pro-social behavior?

008. Mention the characteristics of a transformational leader.

009. What personality factors are associated with aggressive behavior and hostile intentions towards others?

010. How is mental health conceptualized in the 'Complete State Model' of mental health and illness?

011. What is facial feedback hypothesis ?

012. Critically analyze Chomsky's nativist perspective of language development.

013. How is latent content of dreams different from manifest content of dreams?

014. What are Somatoform disorders? How are they different from psychophysiological disorders ?

015. What is the role of retrieval cues in recall of memory ?

016. What is group conformity ?

017. Discuss Questionnaire as a Survey method.

018. Define Classical Conditioning ?

019. Define Defense Mechanism ?

020. How is human behaviour conceptualized in cognitive school of thought ?

PART - B (60 Marks)

Instructions:
1) Question No. 21 to 32.
2) Attempt all 12 questions.
3) Each question carries 5 marks.
4) Answer should be given approximately in 50 to 60 words.

021. Which Psychological tests are used to assess the capacity or potential of an individual? Explain by means of suitable examples ?

022. What neuroendocrine mechanisms are involved in fight-or-flight response ?

023. Cite research evidence to prove the role of biological factors in causing anxiety disorders.

024. Why is Psychology called a scientific discipline ? Justify your answer giving suitable reasons.

025. Our mental shortcuts lead us into error. One of these is correspondence bias. Describe and illustrate this concept.

026. List the various types of glial cells found in the nervous system? What functions do they perform?

027. How are frustration and conflict related ? Give Dollard and Miller classification of various types of conflicts.

028. Write note on method of average error.

029. How do Stereotypes exaggerate and accentuate intergroup conflict ? List ways to reduce intergroup conflict.

030. What is latent learning ?

031. State the common sleep disorders.

032. What is Span of attention ?

PART - C (100 Marks)

Instructions:
1) Question No. 33 to 39.
2) Attempt any 5 out of 7 questions.
3) Each question carries 20 marks.
4) Answer should be given approximately in 200 words.

033. Describe Emotion. State the James Lange theory of emotion ?

034. What are the characteristic features of Elaborative Likelihood Model (ELM) of attitude change? Under what situations do people resist to persuasion?

035. What are the aims and objectives of National Mental Health Program (NHMP) launched in 1982 ? Give strategies that may help government to successfully implement the program.

036. Explain the Trait theory of Personality.

037. What is forgetting ? Explain the Decay theory and Interference theory of forgetting ?

038. Citing a model of Preventive Mental Health, discuss the various levels of prevention of mental disorders ? What is the role of community and society in treatment of mental disorders?

039. Explain the Counselling process in detail.